

Käesolev dokument on vaid dokumenteerimisvahend ja institutsioonid ei vastuta selle sisu eest

► **B**

NÕUKOGU DIREKTIIV 92/65/EMÜ,

13. juuli 1992,

milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded ühendusesiseseks kauplemiseks loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A (I) lisas osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud loomatervishoiu nõudeid, ning nende impordiks ühendusse

(EÜT L 268 , 14.9.1992, lk 54)

Muudetud:

		Euroopa Liidu Teataja		
		nr	lehekülg	kuupäev
► M1	Komisjoni otsus, 95/176/EÜ 6. aprill 1995,	L 117	23	24.5.1995
► M2	Komisjoni otsus, 2001/298/EÜ 30. märts 2001,	L 102	63	12.4.2001
► M3	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1282/2002, 15. juuli 2002,	L 187	3	16.7.2002
► M4	Muudetud Komisjoni määrus (EÜ) nr 1802/2002, 10. oktoober 2002,	L 274	21	11.10.2002
► M5	Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 998/2003, 26. mai 2003,	L 146	1	13.6.2003
► M6	Komisjoni määrus (EÜ) nr 1398/2003, 5. august 2003,	L 198	3	6.8.2003
► M7	Nõukogu direktiiv 2004/68/EÜ, 26. aprill 2004,	L 139	320	30.4.2004

Muudetud:

► A1	Austria, Rootsi ja Soome ühinemisakt	C 241	21	29.8.1994
► A2	Akt Tšehhi Vabariigi, Eesti Vabariigi, Küprose Vabariigi, Läti Vabariigi, Leedu Vabariigi, Ungari Vabariigi, Malta Vabariigi, Poola Vabariigi, Sloveenia Vabariigi ja Slovaki Vabariigi ühinemistingimuste ja Euroopa Liidu aluslepingutesse tehtavate muudatuste kohta	L 236	33	23.9.2003

NÕUKOGU DIREKTIIV 92/65/EMÜ,

13. juuli 1992,

milles sätestatakse loomatervishoiu nõuded ühendusesiseseks kauplemiseks loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A (I) lisas osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud loomatervishoiu nõudeid, ning nende impordiks ühendusse

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 43,

võttes arvesse komisjoni ettepanekuid, ⁽¹⁾

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ⁽²⁾

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ⁽³⁾

ning arvestades, et:

elusloomad ja loomsed saadused on lisatud asutamislepingu II lisas esitatud toodete loetelusse; selliste loomade ja toodete turuleviimine on osa põllumajandusega tegeleva elanikkonna sissetulekuallikas;

selle sektori ratsionaalse arengu tagamiseks ja tootlikkuse suurendamiseks tuleks sätestada loomade ja toodete loomatervishoiunõuded ühenduse tasandil;

ühendus peab siseturu väljakujundamiseks kavandatud meetmed võtma järk-järgult ajavahemikus, mis lõpeb 31. detsembril 1992;

eespool nimetatud eesmärges silmas pidades on nõukogu sätestanud loomatervishoiu eeskirjad, mida kohaldatakse kariloomade, sigade, lammaste, kitsede, hobuslaste, kodulindude, haudemunade, kalade ja kalatoodete, kahepoolmeliste karploomade, pullide ja kultide sperma, lammaste embrüote, värske liha, linnuliha, lihatoodete, ulukiliha ja küülikuliha suhtes;

loomatervishoiu eeskirjad tuleks vastu võtta eespool nimetatud eeskirjadega veel hõlmamata loomade ja loomsete saaduste turuleviimiseks;

tuleks ette näha käesoleva direktiivi kohaldamine, ilma et see piiraks nõukogu 3. detsembri 1982. aasta määruse (EMÜ) nr 3626/82 (ohustatud looduslike looma- ja taimeliikidega rahvusvahelise kauplemise konventsiooni ühenduses rakendamise kohta) ⁽⁴⁾ kohaldamist;

teatavate tehniliste aspektide puhul tuleb viidata nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiivile 64/432/EMÜ ühendusesisest veiste ja sigadega kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta ⁽⁵⁾ ja 18. novembri 1985. aasta direktiivile 85/511/EMÜ, milles kehtestatakse ühenduse meetmed suu- ja sõrataudi tõrjeks ⁽⁶⁾;

kontrollide korraldamisel ning järelevalve ja rakendatavate kaitsemeetmete puhul tuleb viidata nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiivis 90/425/EMÜ (milles käsitletakse ühendusesiseses kaubanduses teatavate elusloomade ja toodete suhtes seoses siseturu väljakujundamisega kohaldatavaid veterinaar- ja zootehnilisi kontrolle) ⁽⁷⁾ sätestatud üldeeskirjadele;

⁽¹⁾ EÜT C 327, 30.12.1989, lk 57 ja EÜT C 84, 2.4.1990, lk 102.

⁽²⁾ EÜT C 38, 19.2.1990, lk 134 ja EÜT C 149, 18.6.1990, lk 263.

⁽³⁾ EÜT C 62, 12.3.1990, lk 47 ja EÜT C 182, 23.7.1990, lk 25.

⁽⁴⁾ EÜT L 384, 31.12.1982, lk 1. Viimati muudetud määrusega (EMÜ) 197/90 (EÜT L 29, 31.1.1990, lk 1).

⁽⁵⁾ EÜT 121, 29.7.1964, lk 1977/64. Viimati muudetud direktiiviga 91/499/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 107).

⁽⁶⁾ EÜT L 315, 26.11.1985, lk 11. Muudetud direktiiviga 90/423/EMÜ (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 13).

⁽⁷⁾ EÜT L 224, 18.8.1990, lk 29. Viimati muudetud direktiiviga 91/496/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56).

▼B

kui ei ole sätestatud teisiti, tuleb liberaliseerida loomade ja loomsete saadustega kauplemist, ilma et see piiraks võimalike kaitsemeetmete võtmist;

loomi ohustavate haiguste levimise olulist riski arvesse võttes tuleks teatavate loomade ja loomsete saaduste puhul täpsustada erinõuded, mida rakendatakse nende turuleviimisel kauplemise eesmärgil, eelkõige hea tervisliku seisundiga piirkondades;

Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi ning Iirimaa eriline olukord, mis on tingitud nende saarelisest asendist ja tõsiasi, et nendes riikides ei ole esinenud marutaudi pika aja vältel, õigustab erisätete kohaldamist, millega tagatakse, et nende koerte ja kasside turuleviimine Ühendkuningriigis ja Iirimaal, kes ei ole pärit nimetatud riikidest, ei kätke riski viia nendesse riikidesse marutaudi, ilma et see mõjutaks veterinaarkontrollide kaotamist liikmesriikide piiridel;

veterinaarsertifikaat on kõige kohasem vahend nende nõuete järgimise tagamiseks ja järelevalveks;

ühenduse tervisliku seisundi säilitamiseks käesolevas direktiivis osutatud loomade ja loomsete saaduste turuleviimise korral tuleks nende suhtes kohaldada kaubanduse miinimumnõudeid, mille täitmist jälgitakse vastavalt nõukogu 10. detsembri 1990. aasta direktiivis 90/675/EMÜ (milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate toodete veterinaarkontrolli korraldamise põhimõtted) ⁽¹⁾ sätestatud põhimõtetele ja eeskirjadele;

tuleks sätestada kord, mis seaks sisse liikmesriikide ja komisjoni vahelise tiheda koostöö alalises veterinaarkomitees;

artiklis 29 sätestatud käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusesse ülevõtmise tähtaeg 1. jaanuar 1994 ei tohiks mõjutada veterinaarkontrollide kaotamist piiridel 1. jaanuaril 1993,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

I PEATÜKK

Üldsätted

*Artikkel 1***▼M7**

Käesolevas direktiivis sätestatakse loomatervishoiu nõuded selliste loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega kauplemisele ning ühendusse impordile, mille suhtes ei kohaldata F lisas osutatud ühenduse õigusaktide loomatervishoiu nõudeid.

▼B

Käesolevat direktiivi kohaldatakse, ilma et see piiraks vastavalt määrusele (EMÜ) nr 3626/82 vastuvõetud sätete kohaldamist.

Käesolev direktiiv ei mõjuta lemmikloomade suhtes kohaldatavaid riiklikke eeskirju, kuid nende jõussejätmine ei tohi takistada veterinaarkontrollide kaotamist liikmesriikide piiridel.

Artikkel 2

1. Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

⁽¹⁾ EÜT L 373, 31.12.1990, lk 1. Muudetud direktiiviga 91/496/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56).

▼B

- a) *kauplemine* — kauplemine direktiivi 90/425 EMÜ artikli 2 lõikes 3 määratletud tähenduses;
- b) *loomad* — nende loomaliikide isendid, millele ei ole viidatud direktiivides 64/432/EMÜ, 90/426/EMÜ, ⁽¹⁾ 90/539/EMÜ, ⁽²⁾ 91/67/EMÜ, ⁽³⁾ 91/68/EMÜ, ⁽⁴⁾ 91/492/EMÜ ⁽⁵⁾ ja 91/493/EMÜ ⁽⁶⁾;
- c) *heakskiidetud asutus, instituut või keskus* — vastavalt artiklile 13 heakskiidetud püsiv, geograafiliselt piiratud üksus, kus peetakse või kasvatatakse pidevalt üht või mitut loomaliiki kaubanduslikel või mittekaubanduslikel eesmärkidel ja üksnes ühel või mitmel järgmistest eesmärkidest:
- loomade näitamine ja rahva harimine,
 - liikide säilitamine,
 - teaduslikud põhi- ja rakendusuuringud või loomade aretamine selliste uuringute tarbeks;
- d) *teatamiskohustuslikud loomataudid* — A lisas loetletud taudid.
2. Peale selle kohaldatakse *mutatis mutandis* direktiivide 64/432/EMÜ, 91/67/EMÜ ja 90/539/EMÜ artiklis 2 sisalduvaid mõisteid, välja arvatud heakskiidetud keskuste ja asutuste mõisteid.

II PEATÜKK

Kaubanduse suhtes kohaldatavad sätted

Artikkel 3

Liikmesriigid tagavad, et artikli 1 esimeses lõigus osutatud kauplemist ei keelata või piirata muudel loomade tervisega seotud põhjustel peale käesoleva direktiivi kohaldamisest või ühenduse õigusest ja eelkõige võetavatest kaitsemeetmetest tulenevatel loomade tervisega seotud põhjustel.

▼A1

Kuni ühenduse asjakohaste normide kehtestamiseni võib Rootsi säilitada oma siseriiklikud eeskirjad sellesse riiki saadetavate madude ja muude roomajate suhtes.

▼B

Artikkel 4

Liikmesriigid võtavad vajalikud meetmed tagamaks, et direktiivi 90/425/EMÜ artikli 4 lõike 1 punkti a kohaldamiseks võib käesoleva direktiivi artiklites 5–10 osutatud loomadega kaubelda, ilma et see piiraks artikli 13 kohaldamist ja artikli 24 rakendamisel vastuvõetavate erisätete kohaldamist, üksnes juhul, kui kõnealused loomad vastavad artiklites 5–10 sätestatud nõuetele ja on pärit käesoleva direktiivi artiklis 12 osutatud ettevõtetest, mille on registreerinud pädev asutus ning, mis kohustuvad:

- ⁽¹⁾ Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/426/EMÜ hobuste liikumist ja kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 42). Muudetud direktiiviga 91/496/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56).
- ⁽²⁾ Nõukogu 15. oktoobri 1990. aasta direktiiv 90/539/EMÜ kodulindude ja haudemunade ühendusesisest kaubandust ning kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 303, 31.10.1990, lk 6). Viimati muudetud direktiiviga 91/496/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56).
- ⁽³⁾ Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/67/EMÜ akvakultuurloomade ja -toodete turuleviimist reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 46, 19.2.1991, lk 1).
- ⁽⁴⁾ Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/68/EMÜ lammaste ja kitsede ühendusesisest kaubandust reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta (EÜT L 46, 19.2.1991, lk 1).
- ⁽⁵⁾ Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiiv 91/492/EMÜ, milles sätestatakse elusate kahepoolmeliste karploomade tootmise ja turuleviimise tervishoiunõuded (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 1).
- ⁽⁶⁾ Nõukogu 22. juuli 1991. aasta direktiiv 91/493/EMÜ, milles sätestatakse kala- toodete tootmise ja turuleviimise tervishoiunõuded (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 15).

▼B

- laskma korrapäraselt kontrollida peetavaid loomi vastavalt direktiivi 90/425/EMÜ artikli 3 lõikele 3,
- teatama pädevale asutusele lisaks teatamiskohustuslike taudide puhkemisele ka B lisas osutatud taudide puhkemisest, mille jaoks on asjaomane liikmesriik koostanud kontrolli- ja seireprogrammi,
- järgima riigisiseseid erimeetmeid, et tõrjuda vastava liikmesriigi jaoks erilise tähtsusega haigust, mida hõlmab vastavalt artiklile 14 koostatud programm või artikli 15 lõike 2 alusel tehtud otsus,
- viima kaubanduslikel eesmärkidel turule üksnes loomi, kellel puuduvad haigustunnused ja kes on pärit ettevõtetest või piirkondadest, mille suhtes ei kohaldata ühtegi keeldu loomade tervisega seotud põhjustel ega artiklites 5–11 ettenähtud veterinaarsertifikaadi või äridokumendita loomade tõttu, ning kellega on kaasas ettevõtja tõend selle kohta, et kõnealustel loomadel ei ole väljasaatmise ajal ilmseid haigustunnuseid ning, et tema ettevõtte suhtes ei kohaldata veterinaarpiiranguid,
- täitma peetavate loomade heaolu tagavaid nõudeid.

Artikkel 5

1. Liikmesriigid tagavad, et ahvidega (ahvilised ja leemurilised) kauplemine on lubatud üksnes nende asutuste, instituutide või keskuste vahel, mille on liikmesriikide pädevad asutused vastavalt artiklile 13 heaks kiitnud, ning et selliste loomadega on kaasas E lisas esitatud näidisele vastav veterinaarsertifikaat ja avaldus, mille peab loomade tervise tagamiseks täitma selle asutuse, instituudi või keskuse veterinaararst, kust loomad pärit on.
2. Liikmesriigi pädev asutus võib erandina lõikest 1 lubada, et heakskiidetud asutus, instituut või keskus omandab üksikisikule kuuluvad ahvid.

Artikkel 6

- A. Ilma, et see piiraks artiklite 14 ja 15 kohaldamist, tagavad liikmesriigid, et kabiloomadega, mille liikidele ei ole osutatud direktiivides 64/432/EMÜ, 90/426/EMÜ ja 91/68/EMÜ, võib kaubelda üksnes juhul, kui nad vastavad järgmistele nõuetele.

1. Üldjuhul:

- a) peavad loomad olema identifitseeritud vastavalt direktiivi 90/425/EMÜ artikli 3 lõike 1 punktile c;
- b) ei tohi loomad olla ette nähtud tapmiseks nakkushaiguse likvideerimise programmi raames;
- c) ei tohi loomad olla vaktsineeritud suu- ja sõrataudi vastu ning peavad vastama direktiivi 85/511/EMÜ ja direktiivi 64/432/EMÜ artikli 4a asjakohastele nõuetele;
- d) peavad loomad pärit olema direktiivi 64/432/EMÜ artikli 3 lõike 2 punktides b ja c osutatud ettevõttest, mille suhtes ei kohaldata loomatervishoiu meetmeid, eelkõige direktiivide 85/511/EMÜ, 80/217/EMÜ ⁽¹⁾ ja 91/68/EMÜ alusel võetavaid meetmeid ning neid peab olema kõnealuses ettevõttes peetud püsivalt nende sünnist alates või viimase kolmekümne päeva jooksul enne väljasaatmist;

▼M7

- e) peab olema kaasas sertifikaat, mis vastab E lisa 1. osas esitatud näidisele, ning sisaldab järgmisi avaldusi:

⁽¹⁾ Nõukogu 22. jaanuari 1980. aasta direktiiv 80/217/EMÜ, millega kehtestatakse ühenduse meetmed sigade katku tõrjeks (EÜT L 47, 21.2.1980, lk 11). Viimati muudetud direktiiviga 87/486/EMÜ (EÜT L 280, 3.10.1987, lk 21).

▼M7

Avaldus

Mina, allakirjutanu (riiklik veterinaararst), tõendan, et mäletsejaline (mäletsejalised) ⁽¹⁾ /sigalane (sigalased), ⁽¹⁾ kelle suhtes ei kohaldata direktiivi 64/432/EMÜ:

- i) kuulub/kuuluvad ⁽¹⁾ (liiki)
- ii) ei ilmuta kontrolli käigus mingeid nende haiguste kliinilisi tunnuseid, millele ta/nad ⁽¹⁾ on vastuvõtlik(ud) ⁽¹⁾;
- iii) on pärit ametlikult tuberkuloosivabaks ⁽¹⁾ /ametlikult brutselloosivabaks ⁽¹⁾ või brutselloosivabaks ⁽¹⁾ tunnistatud karjast ⁽¹⁾ /ettevõttest ⁽¹⁾, mille suhtes ei kohaldata piiranguid sigade katku tõttu, või ettevõttest, kus talle/neile ⁽¹⁾ on tehtud direktiivi 92/65/EMÜ artikli 6 lõike 2 punktis b sätestatud testid, mille tulemused olid negatiivsed.

⁽¹⁾ Mittevajalik maha tõmmata.

▼B

2. Mäletsejaliste puhul:

- a) peavad loomad vastavalt direktiivile 64/432/EMÜ või direktiivile 91/68/EMÜ pärit olema ametlikult tuberkuloosivabaks ja ametlikult brutselloosivabaks tunnistatud karjast ning vastama veterinaareeskirju silmas pidades asjakohastele nõuetele, mis on veiste puhul sätestatud direktiivi 64/432/EMÜ artikli 3 lõike 2 punktides c, d, f, g ja h või direktiivi 91/68/EMÜ artiklis 3;

▼M7

- b) kui loomad ei ole pärit punktis a sätestatud tingimustele vastavast karjast, peavad nad pärit olema ettevõttest, kus 42 päeva jooksul enne loomade pealelaadimist ei ole registreeritud brutselloosi või tuberkuloosi juhtumit ja kus mäletsejalistele on 30 päeva jooksul enne nende lähetamist tehtud brutselloosi- ja tuberkuloositestid, mille tulemused olid negatiivsed;

▼A1

- c) võidakse vastavalt artiklis 26 sätestatud korrale vastu võtta norme leukoosi suhtes.

▼B

3. Sigalaste puhul:

- a) ei tohi loomad olla pärit piirkonnast, kus vastavalt direktiivi 64/432/EMÜ artiklile 9a kohaldatakse sigade aafrika katku esinemisega seotud keelustamise meetmeid;
- b) peavad loomad olema pärit ettevõttest, kus ei kohaldata sigade katku tõttu direktiivis 80/217/EMÜ sätestatud piiranguid;
- c) peavad loomad vastavalt direktiivile 64/432/EMÜ pärit olema brutselloosivabast ettevõttest ja vastama direktiivis 64/432/EMÜ sätestatud asjakohastele loomatervishoiu nõuetele sigade kohta;
- d) kui loomad ei ole pärit punktis c sätestatud tingimustele vastavast karjast, peab 30 päeva jooksul enne nende väljasaatmist olema neile tehtud brutselloosi antikehade puudumise kontrollimiseks ettenähtud test, mille tulemused on olnud negatiivsed.

▼M7

▼M7

4. Käesolevas artiklis osutatud testide nõuded ja kriteeriumid võidakse kindlaks määrata kooskõlas artiklis 26 sätestatud menetlusega. Nende otsuste langetamisel arvestatakse ühenduse arktistes piirkondades kasvatatavate mäletsejaliste olukorda.

Kuni eelnevas lõigus sätestatud otsuste langetamiseni kohaldatakse siseriiklikke eeskirju.

▼B

- B. Direktiivi 64/432/EMÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artikli 2 punktides b ja c lugeda “veis(ed)” asemel “veised (kaasa arvatud *Bubalus bubalus*)”.
2. Lisatakse järgmine artikkel:

“Artikkel 10a

Artiklis 12 sätestatud korras võib veterinaarsertifikaate, mille näidis on uuesti esitatud F lisas, muuta või täiendada eelkõige direktiivi 92/65/EMÜ artikli 6 nõuetega arvestamise eesmärgil.”

Artikkel 7

- A. Liikmesriigid tagavad, et lindudega, millele ei ole osutatud direktiivis 90/539/EMÜ, võib kaubelda üksnes juhul, kui nad vastavad järgmistele nõuetele.

1. Üldjuhul:

- a) peavad linnud pärit olema ettevõttest, kus 30 päeva jooksul enne nende lähetamist ei ole diagnoositud klassikalist lindude katku;
- b) peavad linnud pärit olema ettevõttest või piirkonnast, mille suhtes ei kohaldata piiranguid Newcastle'i haigusega võitlemiseks võetavate meetmete raames.

Kuni direktiivi 90/539/EMÜ artiklis 19 osutatud ühenduse meetmete rakendamiseni jätkatakse kooskõlas asutamislepingu üldsätetega riiklike nõuete täitmist Newcastle'i haigusega võitlemiseks;

- c) juhul kui linnud on imporditud kolmandast riigist, peavad nad vastavalt direktiivi 91/496/EMÜ artikli 10 lõikele 1 olema paigutatud karantiini ettevõttes, kuhu nad on viidud pärast ühenduse territooriumile sisenemist.

2. Lisaks, papagoilaste puhul:

- a) ei tohi nad pärit olla ettevõttest, kus on diagnoositud ornitoosi (*Chlamydia psittaci*), ega olla olnud kontaktis sellise ettevõtte loomadega.

Keeluaeg pärast viimast registreeritud juhtumit ja raviaeg artiklis 26 ettenähtud korras tunnustatud veterinaarjärelevalve all peab kestma vähemalt kaks kuud;

- b) peavad nad olema identifitseeritud vastavalt direktiivi 90/425/EMÜ artikli 3 lõike 1 punktile c.

Papagoilaste, eelkõige haigete papagoilaste identifitseerimise meetodid kehtestatakse artiklis 26 ettenähtud korras;

- c) peab nendega kaasas olema äridokument, millele on alla kirjutanud riiklik veterinaararst või päritoluettevõtte eest vastutav ja pädeva asutuse poolt selleks volitatud veterinaararst.

- B. Nõukogu 27. novembri 1990. aasta direktiivi 91/495/EMÜ (küülikuliha ja tehistingimustes peetavate ulukite liha tootmist ja turulevii-mist mõjutavate loomade ja inimeste terviseohutuse probleemide kohta) (1) artikli 2 lõike 2 teise lõiku lisatakse sõnade “ja metslin-dude” järele sõnad “ning silerinnaliste lindude (*Ratitae*)”.

(1) EÜT L 268, 24.9.1991, lk 41.

▼B

Nõukogu 15. oktoobri 1990. aasta direktiivi 90/539/EMÜ (ühendusesisest kodulindude ja haudemunadega kauplemist ning nende kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta) ⁽¹⁾ artikli 2 lõike 2 punkti 1 lisatakse sõnade “ja põldpüüsid” järele sõnad “ning silerinnalisi linde”.

Artikkel 8

Liikmesriigid tagavad, et mesilastega (*Apis mellifera*) võib kaubelda üksnes juhul, kui nad vastavad järgmistele nõuetele:

- a) nad peavad olema pärit piirkonnast, mille suhtes ei kohaldata keeldu seoses ameerika haudemädaniku esinemisega.

Keeluaeg peab kestma vähemalt 30 päeva pärast viimast registreeiritud juhtumit ja pärast kuupäeva, mil pädev asutus on kontrollinud kõik tarud kolme kilomeetri raadiuses ning mil pädevale asutusele on tõendatud, et kõik nakatunud tarud on põletatud või ravitud ning kontrollitud.

Mesilaste (*Apis mellifera*) suhtes kohaldatavaid nõudeid või samaväärseid nõudeid võib artiklis 26 sätestatud korras pärast konsulteerimist veterinaaria teaduskomiteega kohaldada kimalaste suhtes;

- b) nendega on kaasas veterinaarsertifikaat, mis vastab E lisas esitatud näidisele, milles sisalduva avalduse on täitnud pädev asutus, et tõendada vastavust punktis a sätestatud nõuetele.

Artikkel 9

1. Liikmesriigid tagavad, et jäneselistega võib kaubelda üksnes juhul, kui nad vastavad järgmistele nõuetele:

- a) nad ei tohi olla pärit ettevõttest, kus on marutaud või mille puhul kahtlustatakse, et marutaudi on seal esinenud viimase kuu jooksul, ega tohi olla olnud kontaktis sellise ettevõtte loomadega;
- b) nad peavad olema pärit ettevõttest, kus ühelgi loomal ei esine müksomatoosi kliinilisi tunnuseid.

2. Liikmesriigid, kes nõuavad veterinaarsertifikaati jäneseliste liikumiseks nende territooriumil, võivad nõuda, et neile saadetavate loomadega oleks kaasas E lisas esitatud näidisele vastav veterinaarsertifikaat, millele on lisatud järgmine avaldus:

“Mina, allakirjutanu, kinnitan, et eespool nimetatud saadeti vastav direktiivi 92/65/EMÜ artikli 9 nõuetele ja et loomadel ei ilmnenu kontrolli käigus kliinilisi haigustunnuseid.”

Kõnealuse sertifikaadi peab välja andma riiklik veterinaararst või päritoluettevõtte eest vastutav veterinaararst, kelle on pädev asutus selleks volitanud ja kelle on tõuaretuseks tarbeloomade saamise eesmärgil volitanud riiklik veterinaararst. Liikmesriigid, kes soovivad kõnealust õigust kasutada, teatavad sellest komisjonile, kes peab tagama esimeses lõigus sätestatud nõuete täitmise.

3. Iirimaa ja Ühendkuningriik võivad nõuda sellise veterinaarsertifikaadi esitamist, mis tagab, et lõike 1 punktis a sätestatud nõue on täidetud.

Artikkel 10

1. Liikmesriigid tagavad, et juhul, kui ei kohaldata süsteemset vaktsineerimisprogrammi, on keelatud kauplemine ►M5 ————— ◀ naaritsate ja rebastega, mis on pärit ettevõttest, kus on olnud marutaudi või, kus kahtlustatakse marutaudi esinemist kuue kuu jooksul, või mis on kokku puutunud sellise ettevõtte loomadega.

▼M5

2. Koerte, kasside ja valgetuhkrutega kauplemisel peavad kõnealused loomad vastama Euroopa Parlamendi ja nõukogu 26. mai 2003. aasta määruse (EÜ) nr 998/2003 (mis käsitleb lemmikloomade mittekauban-

⁽¹⁾ EÜT L 303, 31.10.1990, lk 6.

▼ **M5**

dusliku liikumise suhtes kohaldatavaid loomatervishoiunõudeid ja millega muudetakse nõukogu direktiivi 92/65/EMÜ⁽¹⁾ artiklites 5 ja 16 sätestatud nõuetele.

Loomadega kaasas olev sertifikaat peab samuti tõendama, et pädeva asutuse poolt volitatud veterinaararst on 24 tundi enne loomade lahkumist teinud kliinilise läbivaatuse, mis näitas, et loom on hea tervise juures ja suuteline taluma sihtkohta viimist.

3. Erandina lõikest 2 kohaldatakse Iirimaa, Ühendkuningriigi või Rootsi kauplemisel koerte, kasside ja valgetuhkrute puhul määruse (EÜ) nr 998/2003 artiklites 6 ja 16 sätestatud tingimusi.

Loomadega kaasas olev sertifikaat peab samuti tõendama, et pädeva asutuse poolt volitatud veterinaararst on 24 tundi enne loomade lahkumist teinud kliinilise läbivaatuse, mis näitas, et loom on hea tervise juures ja suuteline taluma sihtkohta viimist.

▼ **A2**

4. Ilma et see piiraks lõigete 2 ja 3 kohaldamist, võivad Iirimaa, Küpros, Malta ja Ühendkuningriik jätta jõusse siseriiklikud õigusaktid, milles käsitletakse nende käesoleva direktiiviga hõlmatavate marutaudi kahtluse all olevate kiskjaliste, ► **M5** välja arvatud lõigetes 2 ja 3 osutatud liigid, ◀ esikloomaliste, nahkhiirte ja muude loomade karantiini, kelle puhul ei suudeta tõendada, et nad on sündinud päritoluettevõttes ja et neid on seal peetud sünnist saadik, kuid nende õigusaktide jõussejätmine ei tohi takistada veterinaarkontrollide kaotamist liikmesriikide piiridel.

▼ **B**

5. Otsust 90/638/EMÜ muudetakse järgmiselt.

1. Artiklisse 1 lisatakse järgmine taane:

“— marutauditõrje programmide puhul: III lisas sätestatud kriteeriumid.”

2. Lisatakse järgmine lisa:

“III LISA

Marutauditõrje programmide kriteeriumid

Marutauditõrje programmid sisaldavad vähemalt järgmist:

- a) I lisa punktides 1–7 osutatud kriteeriumid;
 - b) üksikasjalik teave piirkonna või piirkondade kohta, kus hakatakse suukaudselt rebaseid vaksineerima ja piirkonna või piirkondade looduslikud piirid. Kõnealune piirkond või kõnealused piirkonnad peavad enda alla võtma vähemalt 6 000 km² või kogu liikmesriigi pindala ja võivad ulatuda ka lähialadele kolmandas riigis;
 - c) üksikasjalik teave kasutatavate vaktsiinide, jaotussüsteemi ja sööda panemise vahemaade ja sageduse kohta;
 - d) vajaduse korral nende taimestiku ja loomastiku kaitsmise või säilitamise kavade üksikasjad, maksumus ja eesmärgid, millega tegelevad vabatahtlike organisatsioonid territooriumil, kus rakendatakse kõnealuseid projekte.”
6. Nõukogu määrab komisjoni ettepanekul kvalifitseeritud häälteenamusega erinstituti, et kehtestada seroloogiliste testide standardiseerimiseks vajalikud kriteeriumid, ja määrab selle kohustused.
7. Liikmesriigid tagavad, et seroloogilise testi tegemise kulud kannavad importijad.

▼ **M5**

⁽¹⁾ EÜT L 146, 13.6.2003, lk 1.

▼ **A1***Artikkel 10a*

Marutaudi suhtes muudetakse pärast asjakohaste aluste esitamist artikleid 9 ja 10 vastavalt artiklis 26 sätestatud korrale, et võtta arvesse olukorda Soomes ja Rootsis, kohaldamaks nende riikide suhtes neid samu sätteid, mis kohalduvad samaväärse olukorraga liikmesriikide suhtes.

▼ **B***Artikkel 11*

1. Liikmesriigid tagavad, et kaubeldakse üksnes lõigetes 2, 3 ja 4 sätestatud tingimustele vastavate sperma, munarakkude ja embrüotega, ilma et see piiraks otsuste tegemist artiklite 21 ja 23 rakendamisel.

2. Ilma, et see piiraks teatavate hobuste tõugude tõuraamatutesse kandmiseks ettenähtud kriteeriumide järgimist, peab lammaste, kitsede ja hobuslaste sperma puhul:

- olema see kogutud ja töödeldud kunstlikuks seemendamiseks jaamas, mis on tervishoiu seisukohast heaks kiidetud vastavalt D lisa I osale, või lammaste ja kitsede puhul erandina eespool nimetatust ettevõttes, mis vastab direktiivi 91/68/EMÜ nõuetele,
- olema see kogutud loomadelt, mis vastavad D lisa II osas (loomade vastuvõtt ja korraline kontroll) sätestatud tingimustele,
- olema see kogutud, töödeldud ja säilitatud vastavalt D lisa III osale,
- selle veol teise liikmesriiki kaasas olema veterinaarsertifikaat, mis vastab artiklis 26 ettenähtud korras kindlaksmääratavale näidisele.

3. Lammaste, kitsede, hobuslaste ja sigade munarakkude ja embrüote puhul:

- peavad need olema võetud D lisa IV osas sätestatud tingimustele vastavalt emastelt doonorloomadelt liikmesriigi pädeva asutuse heakskiidetud jaama poolt ja töödeldud asjakohases laboratooriumis,
- peavad need olema töödeldud ja säilitatud vastavalt D lisa III osale,
- peab nende veol teise liikmesriiki nendega kaasas olema veterinaarsertifikaat, mis vastab artiklis 26 ettenähtud korras kindlaksmääratavale näidisele.

Emaste doonorloomade seemendamiseks kasutatav sperma peab vastama lammaste, kitsede ja hobuslaste puhul lõike 2 sätetele ning sigade puhul direktiivi 90/429/EMÜ sätetele. Täiendavaid tagatisi võib kindlaks määrata artiklis 26 ettenähtud korras.

4. Komisjon esitab enne 31. detsembrit 1997 koos asjakohaste ettepanekutega aruande käesoleva artikli rakendamise kohta, pidades silmas eelkõige teaduslikku ja tehnoloogilist arengut.

Artikkel 12

1. Direktiivis 90/425/EMÜ kehtestatud kontrolli eeskirju kohaldatakse eelkõige kontrollide korraldamise ning järelevalve osas käesolevas direktiivis käsitletavate loomade, sperma, munarakkude ja embrüote suhtes, millega on kaasas veterinaarsertifikaat. Muud loomad peavad olema pärit ettevõtetest, mille suhtes kohaldatakse kõnealuse direktiivi põhimõtteid päritolu ja sihtkoha kontrolli kohta.

2. Direktiivi 90/425/EMÜ artiklit 10 kohaldatakse käesolevas direktiivis käsitletavate loomade, sperma, munarakkude ja embrüote suhtes.

3. Kauplemise eesmärgil laieneb direktiivi 90/425/EMÜ artikkel 12 vahendajatele, kes peavad pidevalt või juhusiti artiklites 7, 9 ja 10 osutatud loomi.

4. Direktiivi 90/425/EMÜ artikli 4 lõikes 2 ettenähtud sihtkoha teave loomade, sperma, munarakkude ja embrüote kohta, millega on vastavalt käesolevale direktiivile kaasas veterinaarsertifikaat, edastatakse ANIMO süsteemi kaudu.

▼B

5. Ilma, et see piiraks käesoleva direktiivi erisätete kohaldamist, teostab pädev asutus vajalikuks peetavad kontrollid juhul, kui kahtlustatakse, et käesolevat direktiivi ei järgita või kui esineb kahtlusi loomade tervise või artiklis 1 osutatud sperma, munarakkude ja embrüote kvaliteedi suhtes.

6. Liikmesriigid võtavad asjakohased haldusmeetmed või kriminaalõiguslikud meetmed käesoleva direktiivi rikkumise eest karistamiseks, eelkõige juhul, kui leitakse, et koostatud sertifikaadid või dokumendid ei vasta artiklis 1 osutatud loomade tegelikule seisundile, et kõnealuste loomade identifitseerimine või sperma, munarakkude ja embrüote märgistamine ei vasta käesolevale direktiivile või et kõnealused loomad või tooted ei ole läbinud käesolevas direktiivis ettenähtud kontrolle.

Artikkel 13

1. A või B lisa loetletud loomataudidele vastuvõtlikku liiki kuuluvate loomadega kauplemisel, mille puhul kohaldab sihtliikmesriik artiklites 14 ja 15 ettenähtud tagatist, ja selliste loomade sperma, munarakkude või embrüotega kauplemisel, lähetades neid vastavalt C lisale heakskiidetud asutustest, instituutidest ja keskustest heakskiidetud asutustesse, instituutidesse ja keskustesse, tuleb koostada E lisa esitatud näidisele vastav veodokument. Kõnealuses dokumendis, mille peab koostama päritoluasutuse, -instituudi või -keskuse eest vastutav veterinaararst, peab olema märgitud, et loomad või sperma, munarakud või embrüod on pärit vastavalt C lisale heakskiidetud asutusest, instituudist või keskest, ja kõnealune dokument peab nende veol kaasas olema.

2. a) Heakskiitmiseks peavad asutused, instituudid või keskused esitama seoses teatamiskohustuslike loomataudidega liikmesriigi pädevale asutusele kõik asjakohased C lisa esitatud nõuetega seotud tõendavad dokumendid.
- b) Pärast heakskiitmise või heakskiidu pikendamise taotlusega seotud toimiku kättesaamist kontrollib pädev asutus selles sisalduvat teavet ja vajaduse korral kohapeal tehtud testide tulemusi.
- c) Pädev asutus tühistab heakskiidu vastavalt C lisa punktile 3.
- d) Iga liikmesriik saadab komisjonile heakskiidetud asutuste, instituutide ja keskuste loetelu koos muudatustega. Komisjon edastab selle teabe teistele liikmesriikidele.

▼A1

- e) Rootsile antakse alates ühinemislepingu jõustumise kuupäevast kaks aastat aega organite, instituutide ja keskuste suhtes ettenähtud meetmete rakendamiseks.

▼B*Artikkel 14*

1. Kui liikmesriik koostab või on koostanud vahetult või tõuloomapidajate vahendusel vabatahtliku või kohustusliku kontrolli- või järelevalveprogrammi ühe B lisa osutatud taudi jaoks, võib ta esitada selle programmi komisjonile, andes ülevaate eelkõige:

- taudi levikust oma territooriumil,
- sellest, kas taud on teatamiskohustuslik,
- programmi koostamise põhjustest, võttes arvesse selle tasuvust ja haiguse olulisust,
- geograafilisest piirkonnast, kus programmi hakatakse rakendama,
- asutuste suhtes kohaldatavatest staatuse kategooriatest, igale liigile esitatavatest nõuetest nende sissetoomisel ja kasutatavatest testimismeetoditest,
- programmi järelevalve korrast, sealhulgas tõuloomapidajate osalusest kontrolli- või järelevalveprogrammi rakendamisel,
- võetavatest meetmetest, kui ettevõtte kaotab mingil põhjusel oma staatuse,
- võetavatest meetmetest, kui programmi raames tehtavate testide tulemused osutuvad positiivseteks,

▼ **B**

— mittediskrimineerivast suhtest asjaomase liikmesriigi territooriumil toimuva kaubanduse ja ühendusesisese kaubanduse vahel.

2. Komisjon vaatab liikmesriikide esitatud programmid läbi. Programmid võib heaks kiita artiklis 26 ettenähtud korras ja kooskõlas lõikes 1 sätestatud kriteeriumidega. Sama korra järgi määratletakse samaaegselt või hiljemalt kolm kuud pärast programmide esitamist üldised või piiratud täiendavad tagatised, mida kauplemisel võib nõuda. Sellised tagatised ei tohi ületada liikmesriigis riiklikult rakendatavaid tagatiseid.

3. Liikmesriikide esitatud programme võib muuta või täiendada artiklis 26 sätestatud korras. Sama korra järgi võib teha muudatusi lõikes 2 osutatud tagatistesse.

Artikkel 15

1. Kui liikmesriik käsitleb oma territooriumi või osa oma territooriumist vabana ühest B lisas loetletud loomataudist, millele käesolevas direktiivis käsitletavat loomad on vastuvõtlikud, esitab ta komisjonile asjakohased tõendavad dokumendid, kus on märgitud eelkõige:

- taudi olemus ning selle varasem esinemine tema territooriumil,
- seroloogilisel, mikrobioloogilisel, patoloogilisel või epidemioloogilisel uuringul põhineva vaatluse tulemused,
- ajavahemik, mille jooksul on taudist tulnud teatada pädevale asutusele,
- ajavahemik, mille jooksul on tehtud vaatlusi,
- vajaduse korral ajavahemik, mille jooksul vaktsineerimine kõnealuse taudi vastu on olnud keelatud, ja geograafiline piirkond, kus keeld on kehtinud,
- taudi puudumise kindlakstegemise kord.

2. Komisjon vaatab läbi lõikes 1 ettenähtud dokumendid ja esitab alalisele veterinaarkomiteele otsuse, milles kiidetakse heaks või lükatakse tagasi liikmesriigi esitatud kava. Kui kava võetakse vastu, määratletakse artiklis 26 sätestatud korras üldised või piiratud täiendavad tagatised, mida võib kauplemisel nõuda. Need tagatised ei tohi ületada liikmesriigis riiklikult rakendatavaid tagatiseid.

Kuni otsuse tegemiseni võib asjaomane liikmesriik kauplemisel jätta alles asjakohased nõuded, mis on tema staatuse säilitamiseks vajalikud.

3. Asjaomane liikmesriik teatab komisjonile igast muudatusest, mis tehakse lõikes 1 täpsustatud andmetes. Lõike 2 kohaselt määratletud tagatiseid võib sellist teatamist silmas pidades muuta või tühistada artiklis 26 sätestatud korras.

III PEATÜKK

Ühendusse importimise suhtes kohaldatavad sätted*Artikkel 16*

Käesolevas direktiivis käsitletavate loomade, sperma, munarakkude ja embrüote impordi suhtes kohaldatavad tingimused peavad olema vähemalt samaväärsed II peatükis sätestatud tingimustega.

▼ **M5**

Kasside, koerte ja valgetuhkrute puhul peavad imporditingimused olema vähemalt samaväärsed määruse (EÜ) nr 998/2003 III peatüki tingimustega.

Loomadega kaasas olev sertifikaat peab samuti tõendama, et pädeva asutuse poolt volitatud veterinaararst on 24 tundi enne loomade lahkumist teinud kliinilise läbivaatuse, mis näitas, et loom on hea tervise juures ja suuteline taluma sihtkohta viimist.

▼B

Artikkel 17

1. Artikli 16 ühtse kohaldamise eesmärgil kohaldatakse järgmiste lõigete sätteid.
2. Ühendusse võib importida üksnes artiklis 1 osutatud loomi, spermat, munarakke ja embrüoid, mis vastavad järgmistele nõuetele:
 - a) need peavad pärit olema kolmandast riigist, mis on kantud lõike 3 punkti a kohaselt koostatavasse loetellu;
 - b) nendega peab kaasas olema artiklis 26 sätestatud korras koostatavale näidisele vastav veterinaarsertifikaat, millele on alla kirjutanud ekspordiriigi pädev asutus ja millega tõendatakse, et loomad, sperma, munarakud ja embrüod vastavad lisatingimustele või nende puhul pakutakse lõikes 4 osutatud samaväärsed tagatise ning need on pärit selliseid tagatise pakkuvatest heakskiidetud keskustest, asutustest, instituutidest või seemendus- või embrüojaamadest.
3. Artiklis 26 sätestatud korras:

▼M7

- a) loetelu kolmandatest riikidest või nende piirkondadest, mis suudavad liikmesriikidele ja komisjonile anda loomade, sperma, munarakkude ja embrüote suhtes tagatise, mis on samaväärsed nendega, mis on sätestatud II peatükis,
ja
- b) ilma, et see piiraks komisjoni 31. jaanuari 1994. aasta otsust 94/63/EÜ, milles esitatakse esialgne kolmandate riikide loetelu, millest liikmesriigid lubavad importida lammaste, kitsede ja hobuslaste spermat, munarakke ja embrüoid ning sigade munarakke ja embrüoid ⁽¹⁾, loetelu kogumiskeskustest, mille suhtes need kolmandad riigid saavad anda artiklis 11 sätestatud tagatised.

Komisjon teavitab liikmesriike kõikidest keskuste loetelude kavatsustest muudatustest ja liikmesriigid saavad kümne tööpäeva jooksul alates teate saamisest saata komisjonile kirjalikke kommentaare.

Kui komisjon kõnealuse kümne tööpäeva jooksul liikmesriikidelt kirjalikke kommentaare ei saa, siis loetakse kavatsustavad muudatused liikmesriikide poolt heakskiidetuks ning importi lubatakse vastavalt muudetud loeteludele alates hetkest, kui komisjon teavitab liikmesriikide pädevaid asutusi ja asjaomast kolmandat riiki muudatuste avaldamisest komisjoni kodulehel.

Kui vähemalt üks liikmesriik esitab komisjonile kümne tööpäeva jooksul kirjaliku kommentaari, siis teavitab komisjon sellest liikmesriike ning toiduahela ja loomatervishoiu alalist komiteed, et oma järgmisel istungil saaks vastu võtta otsuse kooskõlas artikli 26 teises lõigus osutatud menetlusega.

▼B

- c) kehtestatakse loomatervishoiu erinõuded, eelkõige ühenduse kaitseks teatavate eksootiliste haiguste eest, või käesolevas direktiivis ettenähtud tagatistega samaväärsed tagatised.
- Kolmandate riikide jaoks kehtestatud erinõuded ja samaväärsed tagatised ei tohi olla soodsamad kui on ette nähtud II peatükis.
4. Lõikes 3 ettenähtud loetelu võib sisaldada üksnes kolmandaid riike või kolmandate riikide osi:
 - a) kust importimine ei ole keelatud:
 - A lisas osutatud haiguse või muu ühenduse jaoks eksootilise haiguse olemasolu tõttu,

⁽¹⁾ EÜT L 28, 2.2.1994, lk 47. Otsust on viimati muudetud otsusega 2004/211/EÜ.

▼B

- vastavalt direktiivi 72/462/EMÜ artiklitele 6, 7 ja 14 ning direktiivi 91/495/EMÜ ja direktiivi 71/118/EMÜ ⁽¹⁾ artiklile 17 või käesolevas direktiivis käsitletud muude loomade puhul otsuse alusel, mis tehakse artiklis 26 sätestatud korras, võttes arvesse loomade tervislikku seisundit;
 - b) mis on vastavalt direktiivi 72/462/EMÜ artikli 3 lõikele 2 tunnistatud suutelisteks tagama kehtivate õigusaktide rakendamise, võttes arvesse nende õigusakte ning veterinaarteenistuste ja järelevalvetalituste korraldust, volitusi ja järelevalvet;
 - c) mille veterinaarteenistused on suutelised tagama, et täidetakse tervishoiunõudeid, mis on samaväärsed vähemalt II peatükis sätestatud tervishoiunõuetega.
5. Komisjoni ja liikmesriikide eksperdid kontrollivad kohapeal, kas kolmanda riigi antud tagatise tootmise ja turuleviimise tingimuste osas võib käsitada samaväärseina ühenduses kohaldatavate tagatistega.

Kõnealuste kontrollide eest vastutavad liikmesriikide eksperdid määrab komisjon liikmesriikide ettepanekul.

Kõnealuselised kontrollid viiakse läbi ühenduse nimel, kes kannab kõik sellega seotud kulutused.

6. Kuni lõikes 5 osutatud kontrollide korraldamiseni jätkatakse kolmandates riikides läbiviidavate kontrollide suhtes kohaldatavate siseriiklike eeskirjade kohaldamist, mille puhul tuleb alalise veterinaarkomitee kaudu teatada igast kontrollide käigus avastatud juhtumist, kus ei täideta vastavalt lõikele 3 pakutud tagatise tingimusi.

Artikkel 18

1. Liikmesriigid tagavad, et käesolevas direktiivis käsitletavaid loomi, spermat, munarakke ja embrüoid imporditakse ühendusse üksnes juhul kui:

- nendega on kaasas sertifikaat, mille koostab riiklik veterinaararst.
Sertifikaadi näidis koostatakse sõltuvalt loomaliigist artiklis 26 sätestatud korras,
- nad on läbinud rahuldavalt direktiivides 90/675/EMÜ ja 91/496/EMÜ ⁽²⁾ nõutavad kontrollid,
- nad on enne ühenduse territooriumile vedamist läbinud riikliku veterinaararsti kontrolli, et tagada direktiivis 91/628/EMÜ ⁽³⁾ täpsustatud veotingimuste, eelkõige loomade jootmise ja söötmisega seotud tingimuste täitmine,
- artiklites 5–10 osutatud loomad on olnud enne turuleviimist karantiinis vastavalt üksikasjalikele eeskirjadele, mis kehtestatakse artiklis 26 sätestatud korras.

2. Kuni käesoleva artikli kohaldamise erieeskirjade kehtestamiseni jätkatakse siseriiklike eeskirjade kohaldamist impordi suhtes kolmandatest riikidest, mille puhul ei ole vastu võetud selliseid nõudeid ühenduse tasandil, kõnealust kohaldamist jätkatakse juhul, kui siseriiklikud eeskirjad ei ole II peatükis sätestatud eeskirjadest soodsamad.

Artikkel 19

Artiklis 26 ettenähtud korras otsustatakse:

- ⁽¹⁾ Nõukogu 15. veebruari 1971. aasta direktiiv 71/118/EMÜ värske kodulinnuliha kauplemist mõjutavate tervishoiuprobleemide kohta (EÜT L 55, 8.3.1971, lk 23). Viimati muudetud direktiiviga 90/654/EMÜ (EÜT L 353, 17.12.1990, lk 48).
- ⁽²⁾ Nõukogu 15. juuli 1991. aasta direktiiv 91/496/EMÜ, milles sätestatakse kolmandatest riikidest ühendusse toodavate loomade veterinaarkontrolli põhimõtted ja millega muudetakse direktiive 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ ja 90/675/EMÜ (EÜT L 268, 24.9.1991, lk 56).
- ⁽³⁾ Nõukogu 19. novembri 1991. aasta direktiiv 91/628/EMÜ, milles käsitletakse loomade kaitset nende vedamisel ja millega muudetakse direktiive 90/425/EMÜ ja 91/496/EMÜ (EÜT L 340, 11.12.1991, lk 17).

▼B

- a) loomatervishoiu erinõuded loomade impordiks ühendusse ning loomaaedadesse, tsirkustesse, lõbustusparkidesse või katselaboritesse saadetavate loomade saatedokumentide laad ja sisu vastavalt loomaliigile;
- b) täiendavad tagatised käesolevas direktiivis käsitletavate eri loomaliikide puhul ettenähtud tagatistele asjaomaste ühenduse liikide kaitseks.

Artikkel 20

Direktiivis 90/675/EMÜ sätestatud põhimõtteid ja eeskirju kohaldatakse eelkõige liikmesriikides läbiviidavate kontrollide korraldust ja järelevalet ning rakendatavaid kaitsemeetmeid arvesse võttes.

Kuni direktiivi 91/496/EMÜ artiklis 30 ja artikli 8 lõikes 3 ettenähtud otsuse rakendamiseni jätkatakse nimetatud direktiivi artikli 8 lõigete 1 ja 2 kohaldamiseks ettenähtud asjakohaste siseriiklike eeskirjade kohaldamist, ilma et see piiraks käesoleva artikli lõikes 1 osutatud põhimõtete ja eeskirjade järgimist.

IV PEATÜKK

Ühised lõppsätted*Artikkel 21*

Kauplemisel kohaldatavate sertifikaatide näidised ja loomatervishoiu nõuded, mille täitmine võimaldab kaubelda loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega, mida ei ole käsitletud artiklites 5–11, määratakse vajaduse korral kindlaks artiklis 26 sätestatud korras.

Artikkel 22

Käesoleva direktiivi lisasid muudetakse vajaduse korral artiklis 26 sätestatud korras.

▼A1

Enne ühinemislepingu jõustumise kuupäeva vaadatakse B lisa uuesti läbi eelkõige selleks, et muuta haiguste loetelu, lisades sellesse haigused, mille suhtes mäletsejalised ja sealised on vastuvõtlikud, ning haigused, mis kanduvad edasi lammaste sperma, munarakkude ja embrüotega.

▼B*Artikkel 23*

Artiklis 26 sätestatud korras võib erandina ►**M7** ————— ◀ II peatükist vajaduse korral sätestada erinõuded tsirkuse ja lõbustuspargi loomade liikumiseks ja loomaaedade jaoks ettenähtud loomade, sperma, munarakkude ja embrüotega kauplemiseks.

Artikkel 24

1. Liikmesriikidel on lubatud nõuda, et käesolevas direktiivis osutatud, läbi kolmanda riigi veetud loomade (kaasa arvatud puurilindude), sperma, munarakkude ja embrüote sisenemise puhul nende territooriumile tuleb esitada käesoleva direktiivi nõuete täitmist tõendav veterinaarsertifikaat.

2. Liikmesriigid, kes kasutavad lõikes 1 sätestatud võimalust, teatavad sellest komisjonile ja teistele liikmesriikidele alalises veterinaar Komitees.

Artikkel 25

Direktiivi 90/425/EMÜ A lissasse lisatakse järgmine lõige:

“Nõukogu 13. juuli 1992. aasta direktiiv 92/65/EMÜ, milles sätestatakse selliste loomade, sperma, munarakkude ja embrüote ühendusest kauplemist ja ühendusse importimist reguleerivad loomatervis-

▼B

hoiu nõuded, mille suhtes ei kohaldata direktiivi 90/425/EMÜ A lisa I punktis osutatud ühenduse erieeskirjades sätestatud loomatervishoiu nõudeid (EÜT L 268, 14.9.1992, lk 54).”

▼M7

Artikkel 26

1. Komisjoni abistab määruse (EÜ) nr 178/2002 artikli 58 kohaselt loodud toiduahela ja loomatervishoiu alaline komitee. ⁽¹⁾
2. Kui viidatakse käesolevale lõikele, kohaldatakse otsuse 1999/468/EÜ artikleid 5 ja 7.
Otsuse 1999/468/EÜ ⁽²⁾ artikli 5 lõikes 6 sätestatud tähtaja pikkuseks kehtestatakse kolm kuud.
3. Komitee võtab vastu oma töökorra.

▼B

Artikkel 27

Liikmesriigid, kes rakendavad alternatiivset kontrollisüsteemi, mis annab käesolevas direktiivis sätestatud tagatistega võrdväärseid tagatisi loomade, sperma, munarakkude ja embrüote liikumise suhtes asjaomaste liikmesriikide territooriumil, võivad teha üksteisele vastastikku erandeid artikli 6 A osa punkti 1 alapunktist f, artikli 8 punktist b ja artikli 11 lõike 1 punktist d.

Artikkel 28

Artiklis 26 sätestatud korras võib kolmeks aastaks võtta ülemineku-meetmed, et hõlbustada üleminekut käesoleva direktiiviga kehtestatud uuele korrale.

Artikkel 29

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi sätete täitmiseks vajalikud õigusnormid enne 1. jaanuari 1994. Liikmesriigid teatavad sellest viivitamata komisjonile.
Kui liikmesriigid kõnealused meetmed vastu võtavad, lisavad nad nendesse meetmetesse või nende meetmete ametliku avaldamise korral nende juurde viite käesolevale direktiivile. Sellise viitamise viisi näevad ette liikmesriigid.
2. Liikmesriigid edastavad komisjonile käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende poolt vastuvõetud siseriiklike õigusaktide peamiste sätete teksti.
3. Käesoleva direktiivi siseriiklikku õigusse ülevõtmise tähtpäev määratakse 1. jaanuariks 1994, ilma et see piiraks direktiivides 89/662/EMÜ ja 90/425/EMÜ ettenähtud veterinaarkontrollide tühistamist piiridel.

Artikkel 30

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

⁽¹⁾ EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

⁽²⁾ EÜT L 184, 17.7.1999, lk 23.

▼ M6

A LISA

TEATAMISKOHUSTUSLIKUD LOOMATAUDID SEoses KÄESOLEVA
DIREKTIIVIGA

Haigus	Enim kokkupuutuv selts, perekond, liik
Hobuste aafrika katk	<i>Equidae</i> (hobuslased)
Sigade aafrika katk	<i>Suidae</i> ja <i>Tayassuidae</i>
Klassikaline lindude katk	<i>Aves</i>
Ameerika haudemädanik	<i>Apis</i>
Siberi katk	<i>Bovidae</i> , <i>Camelidae</i> , <i>Cervidae</i> , <i>Elephantidae</i> , <i>Equidae</i> ja <i>Hippopotamidae</i>
Lammaste katarraalne palavik	<i>Antilocapridae</i> , <i>Bovidae</i> , <i>Cervidae</i> , <i>Giraffidae</i> ja <i>Rhinocerotidae</i>
<i>Brucella abortus</i>	<i>Antilocapridae</i> , <i>Bovidae</i> , <i>Camelidae</i> , <i>Cervidae</i> , <i>Giraffidae</i> , <i>Hippopotamidae</i> ja <i>Tragulidae</i>
<i>Brucella melitensis</i>	<i>Antilocapridae</i> , <i>Bovidae</i> , <i>Camelidae</i> , <i>Cervidae</i> , <i>Giraffidae</i> , <i>Hippopotamidae</i> ja <i>Tragulidae</i>
<i>Brucella ovis</i>	<i>Camelidae</i> , <i>Tragulidae</i> , <i>Cervidae</i> , <i>Giraffidae</i> , <i>Bovidae</i> ja <i>Antilocapridae</i>
<i>Brucella suis</i>	<i>Cervidae</i> , <i>Leporidae</i> , <i>Ovibos moschatus</i> , <i>Suidae</i> ja <i>Tayassuidae</i>
Sigade klassikaline katk	<i>Suidae</i> ja <i>Tayassuidae</i>
Veiste nakkav pleuropneumoonia	Veised (k.a seebud, pühvlid, piisonid ja jakid)
Ebola	Ahvilised
Suu- ja sõrataud	Sõralised ja india elevandid
Nakkuslik vereloomenekroos	<i>Salmonidae</i>
Nodulaarne dermatiit	<i>Bovidae</i> ja <i>Giraffidae</i>
Ahvirõuged	Närilised ja ahvilised
<i>Mycobacterium bovis</i>	<i>Mammalia</i> , eelkõige <i>Antilocapridae</i> , <i>Bovidae</i> , <i>Camelidae</i> , <i>Cervidae</i> , <i>Giraffidae</i> ja <i>Tragulidae</i>
Newcastle'i haigus	<i>Aves</i>
Väikemäletsejaliste katk	<i>Bovidae</i> ja <i>Suidae</i>
Tescheni haigus	<i>Suidae</i>
Ornitoos	<i>Psittaciformes</i>
Marutaud	<i>Carnivora</i> ja <i>Chiroptera</i>
Rifti oru palavik	<i>Bovidae</i> , <i>Camelus</i> 'e liigid ja <i>Rhinocerotidae</i>
Veiste katk	Sõralised

▼ **M6**

Haigus	Enim kokkupuutuv selts, perekond, liik
Tarumardikas (<i>Aethina tumida</i>)	<i>Apis</i> ja <i>Bombus</i>
Lammaste ja kitsede rõuged	<i>Bovidae</i>
Sigade vesikulaarhaigus	<i>Suidae</i> ja <i>Tayassuidae</i>
Lest liigist <i>Tropilaelaps</i>	<i>Apis</i>
Vesikulaarne stomatiit	<i>Artiodactyla</i> ja <i>Equidae</i>
TSE	<i>Bovidae</i> , <i>Cervidae</i> , <i>Felidae</i> ja <i>Mustelidae</i>

*B LISA***LOETELU LOOMATAUDIDE KOHTA, MILLE JAOXS VÕIB KÄESOLEVA DIREKTIIVI ALUSEL HEAKS KIITA RIIKLIKKE PROGRAMME**

Naaritsad	Viiruslik enteriit
	Naaritsate aleuudi haigus
Mesilased	Euroopa haudemädanik
	Varroatoos ja lesttõbi
Ahvid ja kaslased	Tuberkuloos
Mäletsejalised	Tuberkuloos
Jäneselised	Müksomatoos
	Hemorraagiline haigus
	Tulareemia

▼ M3

C LISA

ASUTUSTE, INSTITUUTIDE VÕI KESKUSTE HEAKSKIITMIST REGULEERIVAD TINGIMUSED

1. Ametliku heakskiidu saamiseks käesoleva direktiivi artikli 13 lõike 2 alusel peab artikli 2 lõike 1 punktis c määratletud asutus, instituut või keskus:
 - a) olema selgelt piiritletud ja ümbrusest eraldatud või peavad loomad olema piiratud ja asuma nii, et nad ei põhjusta terviseriski põllumajandusettevõtetes, mille sanitaarseisund võib ohtu sattuda;
 - b) omama piisavaid vahendeid loomade püüdmiseks, piiramiseks ja eraldamiseks, nõuetekohaseid karantiiniruumi ning heakskiidetud menetlusi heakskiitmata lähtekohtadest toodavate loomade jaoks;
 - c) olema vaba A lisas loetletud haigustest ja B lisas loetletud haigustest, kui asjaomasel riigil on programm vastavalt artiklile 14. Selleks et tunnistada asutus, instituut või keskus kõnealustest haigustest vabaks, hindab pädev asutus vähemalt eelmise kolme aasta jooksul registreeritud andmeid loomade tervisliku seisundi kohta ja asutuses, instituudis või keskuses teostatud kliiniliste ja laboratoorsete katsete tulemusi. Erandina kõnealusest nõudest kiidetakse siiski uued ettevõtted heaks juhul, kui ettevõttes peetavad loomad on pärit heakskiidetud ettevõtetest;
 - d) pidama ajakohastatud arvestust, milles kajastuvad:
 - i) ettevõttes olevate igat liiki loomade arv ja andmed (vanus, sugu, liik ja vajaduse korral individuaalne identifitseerimistunnus),
 - ii) ettevõttesse toodavate või sealt välja viidavate loomade arv ja andmed (vanus, sugu, liik ja vajaduse korral individuaalne identifitseerimistunnus), samuti teave nende päritolu või sihtkoha, ettevõttest algava või seal lõppeva veo ning loomade tervisliku seisundi kohta,
 - iii) vereanalüüside või muude diagnostiliste protseduuride tulemused,
 - iv) haigusjuhud ja vajaduse korral määratud ravi,
 - v) ettevõttes surnud loomade, kaasa arvatud surnult sündinud loomade surmajärgsete uuringute tulemused,
 - vi) eraldatuse või karantiini vältel tehtud tähelepanekud;
 - e) omama kokkulepet pädeva laboratooriumiga surmajärgsete uuringute teostamiseks või omama ühte või mitut sobivat ruumi, kus pädev isik võib heakskiidetud veterinaararsti järelevalve all kõnealuseid kontrolle teostada;
 - f) omama sobivat korraldust või kohapealseid võimalusi haiguse tõttu surnud või surmatud loomakehade nõuetekohaseks kõrvaldamiseks;
 - g) tagama lepingu või aktiga pädeva asutuse poolt heakskiidetud ja tema alluvuses töötava veterinaararsti teenused; veterinaararst:
 - i) vastab *mutatis mutandis* direktiivi 64/432/EMÜ artikli 14 lõike 3 punktis B osutatud nõuetele,
 - ii) tagab, et asjaomasel riigis valitseva haigusolukorraga seotud haiguse järelevalve- ja kontrollimeetmed on heaks kiitnud pädev asutus ning neid kohaldatakse asutuses, instituudis või keskuses. Sellised meetmed hõlmavad:
 - iga-aastast haiguse järelevalvekava, kaasa arvatud loomade kontrolli zoonooside osas,
 - nakkushaiguse kahtlusega loomade kliinilist, laboratoorset ja surmajärgset analüüsimist,
 - vajaduse korral vastuvõtlike loomade vaktsineerimist nakkushaiguste vastu üksnes kooskõlas ühenduse õigusaktidega,
 - iii) tagab, et igast kahtlasest surmast või igast muust sümptomist, mis viitab loomade haigestumisele ühte või mitmesse A ja B lisas osutatud haigusesse, teatatakse viivitamata pädevale asutusele, kui kõnealune haigus on asjaomasel liikmesriigis teatamiskohustuslik,
 - iv) tagab, et sissetoodavad loomad on olnud vajaduse korral eraldatud vastavalt käesoleva direktiivi nõuetele ja pädeva asutuse juhistele (kui need on koostatud),
 - v) vastutab käesolevas direktiivis ja veetavate loomade heaolu ja loomsete jätmete kõrvaldamist käsitlevates ühenduse õigusaktides sätestatud loomatervishoiu nõuete igapäevase täitmise eest;
 - h) peavad katselaborite jaoks ettenähtud loomi kooskõlas direktiivi 86/609/EMÜ artikliga 5.
2. Heakskiit säilitatakse, kui täidetakse järgmisi nõudeid:

▼ M3

- a) ruumid on pädeva asutuse riikliku veterinaararsti järelevalve all; riiklik veterinaararst:
 - i) külastab asutuse, instituudi või keskuse ruume vähemalt korra aastas,
 - ii) kontrollib heakskiidetud veterinaararsti tegevust ja iga-aastase haiguse järelevalvekava rakendamist,
 - iii) tagab käesoleva direktiivi täitmise;
 - b) ettevõttesse võetakse vastavalt käesolevale direktiivile üksnes teisest heakskiidetud asutusest, instituudist või keskusest pärit loomi;
 - c) riiklik veterinaararst tõendab, et:
 - käesoleva direktiivi sätted on täidetud,
 - loomadega tehtud kliiniliste, surmajärgsete ja laboratoorsete katsete tulemused on näidanud, et A ja B lisas osutatud haigusi ei esine;
 - d) asutus, instituut või keskus säilitab punkti 1 alapunktis d osutatud andmeid vähemalt kümne aasta jooksul pärast heakskiitmist.
3. Erandina käesoleva direktiivi artikli 5 lõikest 1 ja käesoleva lisa punkti 2 alapunktist b võib heakskiidetud asutusse, instituuti või keskusesse tuua loomi, kaasa arvatud ahve (*simiae* ja *prosimiae*), kes ei ole pärit heakskiidetud asutusest, instituudist või keskusest, tingimusel et kõnealused loomad läbivad enne olemasolevate loomade juurde laskmist ametliku järelevalve all karantiini vastavalt pädeva asutuse juhisteile.
- Ahvide (*simiae* ja *prosimiae*) puhul tunnustatakse OIE rahvusvahelise tervishoiu eeskirjades (peatükk 2.10.1 ja liide 3.5.1) sätestatud karantiininõudeid.
- Muude loomade puhul, kes läbivad karantiini vastavalt käesoleva lisa punkti 2 alapunktile b, peab karantiin kestma vähemalt 30 päeva, pidades silmas A lisas loetletud haigusi.
4. Heakskiidetud asutuses, instituudis või keskus es peetavaid loomi võib kõnealusest ettevõttest välja viia üksnes juhul, kui need viiakse teise heakskiidetud asutusse, instituuti või keskusesse samas liikmesriigis või teises liikmesriigis; kui kõnealuseid loomi ei viida heakskiidetud asutusse, instituuti või keskusesse, võib neid siiski välja viia üksnes vastavalt pädeva asutuse nõuetele, et vältida haiguse võimalikku levikut.
 5. Kui liikmesriik saab ühenduse õigusaktide alusel lisatagatise, võib ta taotleda vastuvõtlike liikide lisamisel heakskiidetud asutustesse, instituutidesse või keskustesse asjakohaseid lisanõudeid ja sertifitseerimist.
 6. Heakskiidu osalise või täieliku peatamise, tühistamise või taastamise kord on järgmine:
 - a) heakskiit peatatakse või tühistatakse, kui pädev asutus leiab, et punktis 2 osutatud nõudeid ei ole täidetud või et kasutusviisi on muudetud ja seda ei hõlmata enam käesoleva direktiivi artikliga 2;
 - b) kui edastatakse teade ühe A või B lisas loetletud haiguse kahtlusest, peatab pädev asutus asutuse, instituudi või keskuse heakskiidu, kuni kahtlus on ametlikult välistatud. Olenevalt haigusest ja selle leviku ohust võib heakskiidu peatamine hõlmata kogu ettevõtet või üksnes teatavaid loomagruppe, mis on kõnealusele haigusele vastuvõtlikud. Pädev asutus tagab, et haiguse kahtluse kinnitamiseks või välistamiseks vajalikud meetmed võetakse vastavalt ühenduse õigusaktidele, millega reguleeritakse kõnealuse haiguse vastu võetavaid meetmeid ja milles käsitletakse loomadega kauplemist;
 - c) kui haiguse kahtlus leiab kinnitust, kiidetakse asutus, instituut või keskus uuesti heaks üksnes siis, kui pärast haiguse ja nakkusallika likvideerimist ruumides, samuti pärast nõuetekohast puhastamist ja desinfitseerimist on käesoleva lisa punktis 1 (välja arvatud punkti 1 alapunktis c) sätestatud tingimused jälle täidetud;
 - d) pädev asutus teavitab komisjoni asutuse, instituudi või keskuse heakskiidu peatamisest, tühistamisest või taastamisest.

▼ **B***D LISA*▼ **M1**

I PEATÜKK

I. *Seemendusjaamade heakskiitmist reguleerivad tingimused*

Seemendusjaamad peavad vastama järgmistele tingimustele:

1. jaamad peavad olema "jaama veterinaararsti" järelevalve all;
2. jaamades peavad olema vähemalt:
 - a) lukustatav loomade eluruum ja vajaduse korral hobuslaste jaoks jalutusalad, mis on füüsiliselt eraldatud sperma kogumise, töötlemise ja ladustamise ruumidest;
 - b) isolatsiooniruumid, millel puudub otseühendus loomade tavapäraste eluruumidega;
 - c) sperma kogumise ruumid, sh eraldi ruum varustuse puhastamiseks ja desinfitseerimiseks või steriliseerimiseks;
 - d) sperma töötlemise ruum, mis asub eraldi kogumisruumidest ning ei pea tingimata asuma samas kohas;
 - e) sperma ladustamise ruum, mis ei pea tingimata asuma samas kohas;
3. jaamad peavad olema ehitatud või eraldatud nii, et on välistatud kokkupuude väljaspool jaama oleva karjaga;
4. jaamad peavad olema ehitatud nii, et kogu jaama (v.a ametiruumid ja hobuslaste jalutusalad) oleks võimalik raskusteta puhastada ja desinfitseerida.

II. *Seemendusjaamade järelevalve tingimused*

Seemendusjaamade puhul:

1. tuleb kontrollida, et seal peetakse üksnes selle liigi loomi, kelle spermat kogutakse.
 Jaamas võib pidada muid koduloomi tingimusel, et nad ei põhjusta nakkusohu loomadele, kelle spermat kogutakse, ja vastavad jaama veterinaararsti kehtestatud tingimustele.
 Kui seemendusjaam asub hobuslaste puhul samas kohas kunstliku seemenduse jaama või paarisjaamaga, võib märasid, proovitäkke ja sugutäkke pidada tingimusel, et nad vastavad D lisa II peatüki punkti A alapunktidele 1, 2, 3 ja 4;
2. tuleb jälgida, et oleks tagatud arvepidamine, milles on märgitud:
 - iga jaamas oleva looma liik, tõug, sünnikuupäev ning identifikatsioon,
 - loomade saabumine jaama ja sealt lahkumine,
 - jaamas peetavate loomade haiguslugu ning kõik neile tehtud diagnostilised testid koos tulemustega, ravi ja vaktsineerimised,
 - sperma kogumise ja töötlemise kuupäev,
 - sperma sihtkoht,
 - sperma ladustamine;
3. peab riiklik veterinaararst jaama kontrollima paarisshooajal vähemalt kord aastas hooajalise paljunemisega loomade puhul ning kaks korda aastas mittehooajalise paljunemisega loomade puhul, et kontrollida kõiki heakskiitmise ja järelevalve tingimustega seotud küsimusi;
4. tuleb kontrollida, et jaama ei sisene kõrvalised isikud. Lisaks sellele tuleb lubatud külalistelt nõuda jaama veterinaararsti sätestatud tingimuste täitmist;
5. peavad jaama töötajad olema pädevad ning neil peab olema piisav väljaõpe haiguste leviku takistamiseks vajalike desinfitseerimis- ja hügieenimeetodite osas;
6. tuleb jälgida, et:
 - ühtegi jaamas peetavatest loomadest ei kasutata loomulikuks paaritamiseks vähemalt 30 päeva enne esimest sperma kogumist ega kogumisperiodi jooksul,
 - sperma kogutakse, töödeldakse ja ladustatakse ainult selleks ettenähtud ruumides,
 - kõik riistad, mis puutuvad sperma kogumise või töötlemise ajal kokku sperma või doonorloomaga, desinfitseeritakse või steriliseeritakse nõuetekohaselt enne kasutamist või kasutatakse uusi, ühekordselt kasutatavaid riistu, mis visatakse pärast kasutamist ära.

▼ **M1**

Kui seemendusjaam asub hobuslaste puhul samas kohas kunstliku seemenduse jaama või paaritusjaamaga, tuleb rangelt eraldada kunstlikul seemendamisel või paaritamisel kasutatavad vahendid ja seadmed ning need vahendid ja seadmed, mis puutuvad kokku doonorloomade või teiste seemendusjaamas peetavate loomade ja spermaga,

- sperma töötlemisel kasutatavad loomset päritolu tooted, näiteks lahjendusvedelikud, lisandid või täiteained, ei ole loomade tervisele ohtlikud või neid on ohu välistamiseks eelnevalt töödeldud,
- sügavkülmutatud või jahutatud sperma puhul kasutatakse külmutusaineid, mida ei ole varem kasutatud muude loomset päritolu toodete puhul,
- kõik sperma säilitamiseks või vedamiseks kasutatavad nõud desinfitseeritakse või steriliseeritakse nõuetekohaselt enne kasutamist või kasutatakse uusi, ühekordselt kasutatavaid nõusid, mis visatakse pärast kasutamist ära;

7. tuleb tagada, et iga üksik spermadoos on kustumatult märgistatud nii, et oleks võimalik kindlaks teha päritoluliikmesriik, kogumiskuupäev, doonorlooma liik ja tõug ning sperma kogunud heakskiidetud jaama nimi ja/või number.

▼ **B**

II PEATÜKK

Seemendusjaamades kohaldatavad tingimused*Isaste doonorloomade vastuvõtmise nõuded*▼ **M1**

A. TÄKUD

Sperma kogumiseks võib kasutada üksnes takku, kes jaama veterinaararsti kinnitusel vastab järgmistele nõuetele:

1. loomal ei ole vastuvõtmise ajal ega sperma kogumise päeval nakkushaiguste tunnuseid;
2. loom on pärit liikmesriigi või kolmanda riigi territooriumilt või piirkondadeks jaotamise korral sellise territooriumi osast ning veterinaarjärelevalve all olevast ettevõttest, mis vastavad nõukogu direktiivi 90/426/EMÜ nõuetele;
3. looma on 30 päeva enne sperma kogumist peetud põllumajandusettevõttes, kus ühelgi hobuslasele ei ole kõnealuse ajavahemiku jooksul esinenud viirusarteriidi kliinilisi tunnuseid;
4. looma on 60 päeva enne sperma kogumist peetud põllumajandusettevõttes, kus ühelgi hobuslasele ei ole kõnealuse ajavahemiku jooksul esinenud hobuste nakkava metriidi kliinilisi tunnuseid;
5. looma ei ole 30 päeva jooksul enne esimest sperma kogumist ega kogumisperioodi jooksul kasutatud loomulikuks paaritamiseks;
6. loomale on punktis 7 kehtestatud kava kohaselt pädeva asutuse heakskiidetud laboris tehtud järgmised testid ja väljastatud sellekohased tõendid:
 - i) agar-geel immuundifusioonitest hobuste nakkava kehvreresuse suhtes (Cogginsi test), testi tulemus peab olema negatiivne;
 - ii) seerumi neutralisatsiooni test hobuste viirusarteriidi suhtes. Kui seerumilahjendusel 1/4 on testi tulemus positiivne, tehakse hobuste viirusarteriidi suhtes viirusisolatsioonitest, mille tulemus peab olema negatiivne doonortäku kogu sperma alikvoodi puhul;
 - iii) hobuste nakkava metriidi suhtes test, mis tehakse seitsmepäevase vahega kaks korda, eraldades haigustekitaja *Taylorella equigenitalis*'e seemnepurske-eelsest vedelikust või spermaproovist ja genitaaltampooniproovist, mis võetakse vähemalt kürvatupest, kusistist ja kusitilohust ja mille kõik tulemused peavad olema negatiivsed;
7. loom on läbinud ühe järgmistest testimiskavadest:
 - i) kui spermat kogutakse värske või jahutatud spermaga kauplemiseks:
 - ja kui doonortäkk on viibinud püsivalt seemendusjaamas vähemalt 30 päeva enne esimest sperma kogumist ja kogumisperioodi jooksul ning ükski hobuslane ei puutu seemendusjaamas otseselt kokku hobuslasega, kelle tervislik seisund on halvem doonortäku tervislikust seisundist, tehakse punkti 6 alapunktides i, ii ja iii nõutud testid vähemalt 14 päeva pärast eespool nimetatud jaamas viibimise aja algust ning vähemalt kord aastas paaritushooaja algul;

▼ **M1**

- ja kui doonortäkk ei viibi püsivalt seemendusjaamas ja/või teised hobuslased puutuvad seemendusjaamas otseselt kokku halvema tervisliku seisundiga hobuslastega, tehakse punkti 6 alapunktides i, ii ja iii nõutavad testid 14 päeva jooksul enne esimest sperma kogumist ja vähemalt kord aastas paaritushooaja algul. Lisaks korraldatakse punkti 6 alapunktis i nõutud testi vähemalt iga 120 päeva järel sperma kogumise perioodi jooksul. Punkti 6 alapunktis ii nõutud test tehakse vähemalt 30 päeva enne igat sperma kogumist, v.a juhul kui viirusisolatsioonitestiga, mida tuleb teha igal aastal, on tehtud kindlaks, et seropositiivne täkk ei ole hobuste viirusarteriidi levitaja;
- ii) kui spermat kogutakse sügavkülmutatud spermaga kauplemiseks, kohaldatakse punkti 7 alapunkti i esimeses ja teises taandes kirjeldatud testimiskavu või tehakse punkti 6 alapunktides i, ii ja iii nõutavad testid täku asukohast olenemata sperma 30päevase kohustusliku ladustusperioodi jooksul ja vähemalt 14 päeva pärast sperma kogumist.

▼ **B**

B. LAMBAD JA KITSED

1. Sperma kogumiseks võib kasutada üksnes keskuste või majandite lambaid ja kitsi, kelle puhul on riiklikule veterinaararstile tõendatud, et nad vastavad järgmistele nõuetele:
 - a) sperma kogumise ajal peab neil olema hea tervis;
 - b) nad peavad vastama ühendusesisest kauplemist käsitleva direktiivi 91/68/EMÜ artiklites 4, 5 ja 6 sätestatud nõuetele.
 Peale selle peavad 30 päeva jooksul enne kogumist olema doonorloomadele tehtud järgmised negatiivseid tulemusi andnud testid:
 - test brutselloosi (*Brucella melitensis*) avastamiseks vastavalt direktiivi 91/68/EMÜ C lisale,
 - nakkava epididümiidi (*Brucella ovis*) test vastavalt direktiivi 91/68/EMÜ D lisale,
 - lammaste Borderi haiguse test;
 - c) nad on läbinud asjakohased testid ja kontrollid, mis tagavad alapunktides a ja b sätestatud nõuete täitmise.
2. Punktis 1 osutatud testid peab tegema laboratoorium, mille on liikmesriik heaks kiitnud.

▼ **M1**

- C. Kui mõne A või B osas osutatud testi tulemus on positiivne, tuleb asjaomane loom isoleerida ning temalt pärast viimast negatiivse tulemusega testi kogutud spermat ei tohi lubada kaubandusse. Sama kehtib sperma puhul, mis on kogutud teistelt põllumajandusettevõttes või seemendusjaamas viibivatelt asjaomasele haigusele vastuvõtlikelt loomadelt alates positiivse tulemusega testi tegemise kuupäevast. Kauplemist ei jätkata enne, kui seemendusjaama sanitaarseisund on taastatud.

III PEATÜKK

Sperma, munarakkude ja embrüote suhtes kohaldatavad nõuded

Sperma, munarakud ja embrüod tuleb koguda, töödelda ja säilitada järgmiste põhimõtete kohaselt.

- a) Munarakud ja embrüod tuleb ka hobuslaste puhul pesta vastavalt tingimustele, mis sätestatakse artiklis 26 ettenähtud korras. Kuni nende tingimuste vastuvõtmiseni kohaldatakse rahvusvahelisi standardeid.
 Munarakkude ja embrüote läbipaistev vööde peab enne ja pärast pesemist olema terve.
 Korraga võib pesta üksnes ühelt doonorilt saadud munarakke ja embrüoid.
 Pärast pesemist tuleb iga munaraku või embrüo läbipaistvat vöödet kontrollida vähemalt 50kordse suurenduse all ning see peab olema terve ja nakkuslikest ainetest puutumata.
- b) Munarakkude ja embrüote kogumisel, töötlemisel (kontroll, pesemine ja käitlemine), säilitamisel või külmutamisel kasutatavad sööde ja lahused peavad olema heakskiidetud meetodite kohaselt steriliseeritud ning neid tuleb käidelda nii, et nad püsivad steriilsena.
 Munarakkude ja embrüote kogumis-, pesemis- ja säilitusainetele ning sperma lahjendusvedelikele tuleb lisada antibiootikume. Üksikasjalikud eeskirjad määratakse vajaduse korral kindlaks artiklis 26 sätestatud korras.

▼ **M1**

- c) Kõik sperma, munarakkude ja embrüote kogumisel, töötlemisel ja säilitamisel või külmutamisel kasutatavad materjalid tuleb enne kasutamist nõuetekohaselt desinfitseerida või steriliseerida või tuleb kasutada uusi, ühekordselt kasutatavaid materjale, mis tuleb pärast kasutamist ära visata.
- d) Artiklis 26 sätestatud korras võib kehtestada täiendavaid teste eelkõige pesuvedelike kogumiseks, et teha kindlaks haigusetekitajate puudumine.
- e) Munarakud ja embrüod, mis on edukalt läbinud punktis a sätestatud kontrolli, ning sperma pannakse steriilsetesse mahutitesse, mis on nõuetekohaselt märgistatud, sisaldavad ainult ühelt emaselt või isaselt doonorloomalt saadud paljundusmaterjali, ning suletakse viivitamata.
 Artiklis 26 sätestatud korras kehtestatava märgistusega tagatakse, et on võimalik kindlaks teha vähemalt päritoluriik, kogumiskuupäev, liik, tõug, doonorlooma andmed ning paljundusmaterjali kogunud jaama/rühma nimi ja/või number.
- f) Sügavkülmutatud sperma, munarakud ja embrüod tuleb panna steriilsetesse vedela lämmastiku mahutitesse, mille puhul ei ole materjali saastumise ohtu.
- g) Sügavkülmutatud spermat, munarakke ja embrüoid tuleb ladustada heakskiidetud tingimustes vähemalt 30 päeva enne edasisaatmist.
- h) Spermat, munarakke ja embrüoid tuleb transportida mahutites, mis on enne kasutamist nõuetekohaselt puhastatud, desinfitseeritud või steriliseeritud, või tuleb kasutada uusi, ühekordselt kasutatavaid mahuteid, mis visatakse pärast kasutamist ära.

IV PEATÜKK

Emased doonorloomad

Emasloomi võib kasutada embrüote ja munarakkude kogumiseks üksnes juhul, kui nii loomad kui karjad, kust nad pärit on, vastavad riikliku veterinaararsti kinnitusel aretuseks ja tootmiseks ettenähtud elusloomade ühendusesisest kaubandust käsitlevate asjakohaste direktiivide nõuetele asjaomaste liikide puhul.

Sigade suhtes kohaldatakse nõukogu direktiivi 64/432/EMÜ sätteid ning lammaste ja kitsede suhtes nõukogu direktiivi 91/68/EMÜ sätteid.

Lisaks nõukogu direktiivis 90/426/EMÜ kehtestatud nõuetele tuleb hobuslasi enne munarakkude või embrüote kogumist hoida põllumajandusettevõttes, kus 60 päeva jooksul ei ole esinenud hobuste nakkava metriidi kliinilisi tunnuseid. Loomi ei tohi 30 päeva jooksul enne munarakkude või embrüote kogumist kasutada loomulikuks paaritamiseks.

▼ **M3***E LISA***1. OSA**

VETERINAARSERTIFIKAAT ETTEVÕTETE LOOMADEGA KAUPLEMISEKS VASTAVALT DIREKTIIVILE 92/65/EMÜ ⁽¹⁾				
1. Päritoluliikmesriik ja pädev asutus		2.1 Veterinaarsertifikaat nr	☐ ORIGINAALEKSEMPLAR ⁽²⁾	
		2.2 CITESi sertifikaat nr (vajaduse korral)	☐ KOOPIA ⁽³⁾	
A. LOOMADE PÄRITOLU				
3. Päritoluettevõtte nimi ja aadress		4. Saatja nimi ja aadress		
5. Laadimiskoht		6. Transpordivahend		
B. LOOMADE SIHTKOHT				
7. Sihtliikmesriik		8. Sihtkohaks oleva ettevõtte nimi ja aadress		
9. Vastuvõtja nimi ja aadress				
C. LOOMADE ANDMED				
	10. Loomaliik	11. Sugu	12. Vanus	13. Individuaalne identifitseerimistunnus/partii identifitseerimistunnus ⁽⁴⁾
10.1				
10.2				
10.3				
10.4				
10.5 ⁽⁵⁾				

▼ **M3****2. OSA**

VETERINAARSERTIFIKAAT MESILASPEREDEGA (TARUDE VÕI MESILASEMADEGA (JA SAATEMESILASTE)) KAUPLEMISEKS VASTAVALT DIREKTIIVILE 92/65/EMÜ ⁽¹⁾			
1. Päritoluliikmesriik ja pädev asutus.		2.1 Veterinaarsertifikaat nr	☐ ORIGINAALEKSEMPLAR ⁽²⁾
		2.2 CITESi sertifikaat nr (vajaduse korral)	☐ KOOPIA ⁽³⁾
A. MESILASPEREDE (TARUDE VÕI MESILASEMADE (JA SAATEMESILASTE)) PÄRITOLU			
3. Päritoluettevõtte nimi ja aadress		4. Saatja nimi ja aadress	
5. Laadimiskoht		6. Transpordivahendid	
B. MESILASPEREDE (TARUDE VÕI MESILASEMADE (JA SAATEMESILASTE)) SIHTKOHT			
7. Sihtliikmesriik		8. Sihtkohaks oleva ettevõtte nimi ja aadress	
9. Vastuvõtja nimi ja aadress			
C. MESILASPEREDE (TARUDE VÕI MESILASEMADE (JA SAATEMESILASTE)) ANDMED			
	Mesilasperede (tarude/mesilasemade (ja saatemesilaste)) arv	11. Liik	12. Partii identifitseerimistunnus
10.1			
10.2			
10.3			
10.4			
10.5 ⁽⁴⁾			

▼M3

D. TEAVE TERVISE KOHTA		
13. Mina, allakirjutanu, tõendan, et:		
13.1 mesilased on pärit piirkonnast, mille suhtes ei kohaldata keeldu seoses ameerika haudemädaniku esinemisega. (Keeluaeg on kestnud vähemalt 30 päeva pärast viimast registreeritud juhtumit ja pärast kuupäeva, mil pädev asutus on kontrollinud kõik tarud kolme kilomeetri raadiuses ning mil pädevale asutusele on tõendatud, et kõik nakatunud tarud on põletatud või ravitud ning kontrollitud);		
13.2 direktiivi 92/65/EMÜ B lisas ⁽⁵⁾ loetletud haigustega seotud lisatagatised on järgmised ⁽⁶⁾		
.....		
.....		
E. KEHTIVUS		
14. Käesoleva sertifikaadi kehtivusaeg on 10 päeva.		
15. Kuupäev ja koht	16. Allakirjutanu (heakskiidetud veterinaararsti/heakskiidetud riikliku veterinaararsti) nimi ja kvalifikatsioon	17. Heakskiidetud veterinaararsti/heakskiidetud riikliku veterinaararsti allkiri ning tempel ⁽⁷⁾

⁽¹⁾ Dokument artikli 8 tähenduses.

⁽²⁾ Originaaleksemplar peab partiiga kaasas olema kuni lõppsihtkohani.

⁽³⁾ Põllumajandusettevõtte peab originaaleksemplari või koopiat alles hoidma vähemalt kolm aastat.

⁽⁴⁾ Vajaduse korral jätkata.

⁽⁵⁾ Vastavalt ühenduse õigusaktide alusel lisagarantiisid saava liikmesriigi nõudele.

⁽⁶⁾ Mittevajalik maha tõmmata.

⁽⁷⁾ Allkirja ja templi värv peab erinema teksti värvist.

▼ **M3****3. OSA**

VETERINAARSERTIFIKAAT DIREKTIIVI 92/65/EMÜ C LISA KOHASOLT HEAKSKIIDETUD ASUTUSTEST, INSTITUUTIDEST VÕI KESKUSTEST PÄRIT LOOMADE, SPERMA, EMBRÜOTE JA MUNARAKKUDEGA KAUPLEMISEKS ⁽¹⁾				
1. Päritoluliikmesriik ja pädev asutus.		2.1 Veterinaarsertifikaat nr	☐ ORIGINAALEKSEMPLAR ⁽²⁾	
		2.2 CITESi sertifikaat nr (vajaduse korral)	☐ KOOPIA ⁽³⁾	
A. LOOMADE PÄRITOLU				
3. Päritoluasutuse, -instituudi või -keskuse nimi ja aadress		4. Saatja nimi ja aadress		
5. Laadimiskoht		6. Transpordivahendid		
B. LOOMADE SIHTKOHT				
7. Sihtliikmesriik		8. Sihtkohaks oleva asutuse, instituudi või -keskuse nimi ja aadress		
9. Vastuvõtja nimi ja aadress				
C. LOOMADE, SPERMA, EMBRÜOTE JA MUNARAKKUDE INDIVIDUAALNE IDENTIFITSEERIMISTUNNUS				
	10. Loomaliik või loomse saaduse tüüp	11. Sugu ⁽⁴⁾	12. Vanus ⁽⁴⁾	13. Individuaalne identifitseerimistunnus/partii identifitseerimistunnus ⁽⁵⁾
10.1				
10.2				
10.3				
10.4				
10.5 ⁽⁶⁾				

(⁹) Allkirja ja templi värv peab erinevama teksti värvist.

▼ **M7***F LISA*

Nõukogu 26. juuni 1964. aasta direktiiv 64/432/EMÜ veiste ja sigadega ühendusesisest kauplemist mõjutavate loomatervishoiu probleemide kohta.

Nõukogu 14. juuni 1988. aasta direktiiv 88/407/EMÜ, millega sätestatakse koduveiste sperma ühendusesisese kaubanduse ja impordi korral kohaldatavad loomatervishoiu nõuded.

Nõukogu 25. septembri 1989. aasta direktiiv 89/556/EMÜ loomatervishoiu nõuete kohta, millega reguleeritakse koduveiste embrüote ühendusesisest kaubandust ja kolmandatest riikidest importimist.

Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/426/EMÜ hobuslaste liikumist ja kolmandatest riikidest impordi reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta.

Nõukogu 26. juuni 1990. aasta direktiiv 90/429/EMÜ, millega sätestatakse kodusigade sperma ühendusesisese kaubanduse ja impordi korral kohaldatavad loomatervishoiu nõuded.

Nõukogu 15. oktoobri 1990. aasta direktiiv 90/539/EMÜ kodulindude ja haudemunade ühendusesisest kaubandust ning kolmandatest riikidest importimist reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta.

Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/67/EMÜ akvakultuuriloomade ja -toodete turuleviimist reguleerivate loomatervishoiunõuete kohta.

Nõukogu 28. jaanuari 1991. aasta direktiiv 91/68/EMÜ lammaste ja kitsede ühendusesisest kaubandust reguleerivate loomatervishoiu nõuete kohta.

Nõukogu 26. aprilli 2004. aasta direktiiv 2004/68/EÜ, millega sätestatakse loomatervishoiu eeskirjad teatavate elusate kabiloomade impordile ühendusse ja transiidile läbi ühenduse, muudetakse direktiive 90/426/EMÜ ja 92/65/EMÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiiv 72/462/EMÜ.